

Prof. dr. Anton Ramovš

(1924–2011)

Mente et malleo!

Naš častni član dr. Anton Ramovš, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani, je umrl 1. maja 2011, v Ljubljani, kjer je tudi pokopan na starih Žalah. Bil je svetovno znan stratigraf in paleontolog in eden najpomembnejših slovenskih geologov. Njemu se moramo Ločani še posebej zahvaliti, da imamo geološko najbolj raziskano ozemlje v Sloveniji, zahvaliti za njegove vodnike na Lubnik, Ratitovec, Blegoš, v Dražgoše, Sorico in na Soriško planino ter Sveti Miklavž nad Selci; bil je pobudnik zanje, avtor in urednik. V Loških razgledih je bil reden pisec strokovnih prispevkov, od prve številke leta 1954 pa vse do konca svoje strokovne ustvarjalnosti. Več kot petdeset tehtnih besedil je napisal! V naših vsakoletnih domoznanskih zbornikih je pisal o geološki sestavi in zgradbi tal, rudnikih, kamnolomih, apnencih, kamninah, še posebej o naših škofjeloških apnencih z roženci, škofjeloškemu konglomeratu, zaliloškem skrilavcu, hrastniškem kremenovem konglomeratu – »hrastovcu«, o mineralih, fosilih, »ročancih« – kamnitih portalih in okenskih okvirih, mlinskih kamnih, »stopicah« – kamnitih možnarjih pa tudi o cerkvah, kapelicah in drugih naravnih ter kulturnih znamenitostih na Loškem. Ob njegovi 65-letnici je v Loških razgledih (36/1989, str. 124–125) o njem pisal njegov stanovski kolega, akademik Mario Pleničar. Leta 2003 je bil v jubilejni, petdeseti številki (str. 273–274), ponovno predstavljen ob proglasitvi za častnega člana Muzejskega društva Škofja Loka. Da si lahko sploh predstavljamo ustvarjalnost prof. dr. Antona Ramovša, je vredno prebrati spominski zapis njegovega stanovskega kolega prof. dr. Jerneja Pavšiča v letošnji reviji Geologija 54/1.

Profesor dr. Anton Ramovš je leta 1999 v cerkvi Marijinega oznanenja odprl razstavo tamkajšnjih najdb mineralov in fosilov, avtorja Franceta Stareta.

(foto: A. P. Florjančič)

V teh člankih lahko preberete več o njegovi življenjski in znanstveni poti, dosežkih in priznanjih, ki jih je prejel za svoje delo.

Ob tej priložnosti pa povejmo še o eni, za Ločane zelo pomembni stvari. Svoji Loki, Anton Ramovš je bil rojen v Dolenji vasi v Selški dolini, je zapustil svojo strokovno materialno zapuščino. Skupaj s prof. Francetom Planino je v Loškem muzeju uredil geološko zbirko, leta 2003 pa je istemu muzeju daroval še obsežno in dragoceno paleontološko zbirko. Prav tako je Knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki podaril več tisoč knjižnih enot edinstvenega strokovnega gradiva, Zgodovinskemu arhivu Ljubljana, Enoti v Škofji Loki pa različno dokumentarno gradivo in korespondenco s strokovnjaki ter raziskovalnimi institucijami z vsega sveta.

Anton Ramovšu za to, kar je storil za nas in za Loko posebej, ni treba ravno postaviti spomenika v Alejo znamenitih Ločanov, čeprav je tudi tam zanj zaslužno mesto. Še bolj se mu bomo oddolžili za njegovo delo, če bomo znali in hoteli to njegovo dediščino tudi primerno predstaviti strokovni in laični javnosti. Tako bo Loka poleg zgodovinskega in pasijonskega mesta ter »slovenskega Barbizona« postala še naravoslovno pomembno mesto in se s tem še dodatno uveljavila v svetu. To bi bilo lahko še tehtnejše, če bi znali ob njegovi zapuščini ohraniti tudi imenitni Branisljevi zbirki rud jedrskih surovin in sistematske zbirke radioaktivnih mineralov. Za večino teh zbirk se zaradi naše nezainteresiranosti že zanimajo druge slovenske institucije.

Mente et malleo,¹ bi nam ob tem dejal naš pokojni častni član dr. Anton Ramovš, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani in častni občan Občine Železniki.

1 *Mente et malleo* (lat.) = *Duh in kladivo* je svetovno geslo montanistov. (op. ur.)